

ארץ ישראל מוחזקת מאבותינו

ישיבת כרם ביבנה

ד. קידושין כו.

ז. בראשית י"ג, ז' והכנעני והפרזי אז יושב בארץ:

(ז) ויהי ריב. לפי שהיו רועיו של לוט קשעים ומרעים בהמסם בשדות חמרים ורועי חמרים מוכרים אותם על הגזל והם חומרים נמנה הארץ לאבדם ולו אין יורש ולוט יורשו ואין זה גזל והפסד אומר והכנעני והפרזי אז יושב בארץ ולא יזה פה חמרים עדן:

ח. בראשית רבה | פרשה מ"א, ה'

ד' ויג' ז' ויהי ריב בין רעי מקנה אברהם ובין רעי מקנה לוט. ר' ברכיה בשם ר' יהודה בר ר' סימון אמר "בהמתו של אברהם אבינו היתה יוצאה זמורה ובהמתו של לוט לא היתה יוצאה זמורה. היו חומרים להם רועי אברהם ופר הגזל. היו חומרים להם רועי לוט כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם לזרעך את הארץ הזאת, ואברהם פרדה עקרה ואינו מוליד, למחר הוא מת ולוט בן אחיו יורשו, ואין אקלין מדדהו אנון אקלין, אמר להם הקדוש ברוך הוא כך אמרתי לו לזרעך נתתי, אימתי, לכשיעקרו שבעה עממים מתוכה. [שם] והכנעני והפרזי אז יושב בארץ, עד עכשו מתבקש להם זכות בארץ.

ט. בראשית כ"ג, ד'

ד גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני:

(ד) גר ותושב אנכי עמכם. גר מארץ חמרים ומתעבדי עמכם. ומדרש אגדה חס תלמי רבינו גר ואס לאו חסיה תושב ואטלגה מן הדיון שאלמר לי הקדוש ברוך הוא לזרעך אתן את הארץ הזאת: אחוזת קבר. לחיות מקרקע לגיית הקברות:

י. ראש השנה יג.

ולא קציר נבר. ואף על גב דרשויא היא להם מאבותיהם כדליתא בע"ז פרק רבי שמעאל (דף ע:): דאמר רחמנא ואשריהם תשרפון בלש מחד ירשה היא להם מאבותיהם ואין אדם אומר דבר שאינו שלו מ"מ יס לו כמה שזרע ומ"מ (ד"ק י"א) הוסיף שפיר משום אחרות שמדורות הראשונים:

דבעו מיניה חביריך מרב כהנא עומר שהקריבו ישראל בכניסתן לארץ מהיכן הקריבוהו אם תאמר דעויל ביד נברי קצירכם אמר רחמנא ולא קציר נברי

מתני' *נכסים שיש להם אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחזקה *שאין להם אחריות אין נקנין אלא במשיכה *נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה *וזוקקין את הנכסים שיש להם אחריות לישבע עליהן: גמ'

ובחזקה: מנלן אמר חזקיה אמר קרא *ושבו בעריכם אשר תפשתם כמה תפשתם בישיבה דבי ר' שמעאל תנא *וירשתם אותה וישבתם בה כמה ירשתם בישיבה:

ה. כתובות פג.

גמ' תני רבי חייא האומר לאשתו וכי כתב לה הכי *מאי הוי והתניא *האומר לחבירו דין ודברים אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולקת הימנה לא אמר כלום אמרי דבי רבי ינאי יבכותב לה ועודה ארוסה *

ו. עבודה זרה נג:

דאמר רב יהודה אמר רב ישראל שזקף לבניה להשתחות לה ובא עובד כוכבים והשתחוה לה אסרה מנלן דאסרה א"ר אלעזר בתחילה של א"י דאמר רחמנא *ואשריהם תשרפון באש *מכדי *ירשה היא להם מאבותיהם ואין אדם אומר דבר שאינו שלו ואי משום הנך דמעיקרא בביטולא בעלמא סגי להו אלא מדפלוהו ישראל לעגל גלו אדעתיהו דניחא להו בעבודת כוכבים וכי אתו עובדי כוכבים שליחותא דידהו עבדי ה"נ ישראל שזקף לבניה גליא דעתיה דניחא ליה בעבודת כוכבים וכי אתא עובד כוכבים ופלח לה שליחותא דידה קעביד ודלמא בעגל הוא דניחא להו במידי אחרינא לא אמר קרא *אלה אלהיך ישראל *מלמד שאיוו לאלוהות הרבה אימא כל דבהדי עגל ניתסרו מבאן ואילך נישתרי מאן מוכח:

מתני' *ר' מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי שנאמר *ויאמר אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן וכתוב *ואם לא יעברו חלוצים רבי תנאי בן גמליאל אומר צריך הדבר לאומרו שאלמלא בן יש במשמע שאפי' בארץ כנען לא ינחלו:

*דאמר רב הונא בריה דרב יהושע אשכחתינהו לרבנן בבי רב דיתבי וקאמרי אפילו למאן דאמר תרומה בזמן הזה רבנן חלה דאורייתא שהרי *ז' שכיבשו ו' שחילקו נתחייבו בחלה ולא נתחייבו בתרומה *ואמינא להו אנה אדרבה אפילו למ"ד תרומה בזמן הזה דאורייתא חלה *דרבנן דתנאי *בבואכם אל הארץ אי *בבואכם יכול משנכנסו לה שנים ושלשה מרגלים ת"ל בבואכם בביאת כולכם אמרתי ולא בביאת מקצתכם

*לא נתחייבו בתרומות ופשוטות. דלמיז דגנך תטול ורעך המיוחדת לך *ועוד שהרי חלה הכתוב המעשר ממין שנות השמטה דכתיב *בשנה השלישית שנת המעשר ושמוטות לא מנו אלא משכשו וחילקו כדלמריק בסדר עולם *ונמסכת ערכין (דף יב:): הכי גרסינן

ב. בבא בתרא קט.

ושהיה בכור נוטל שני חלקים: ואמאי ראוי הוא *ואין הבכור נוטל בראוי כבמוחזק אמר רב יהודה אמר שמואל ביהדות אהלים *מתיב רבה רבי יהודה אומר בנות צלפחד נטלו ד' חלקים שנאמר *ויפלו חבלי מנשה עשרה אלא אמר רבה ארץ ישראל מוחזקת היא

ג. קידושין סא:

אי לא כתב ארץ כנען היא בתוכם בארץ גזירה. פי' בקוביא דאם לא יעברו יטלו חלקם כפי המגיעם בארץ גלעד שנאמר זה כנר והם שיעור [אחסן] לכנשה אבל בארץ כנען כלל וכלל לא שרי לא שיעור לכנשה קא משמע לן דלעפ"כ יטלו וקשה וכי ארו כנשה היא שיעור כנניהם וירשו עם אחיהם שילא למלחמה [ועוד דלמיז דומה למשל דמיתו *] לך נראה לר"י לפרש דפשוטה דקרא הכי חס יעברו חלוצים בראשי האלה להיות ראשונים במלחמה בשכר טובה זו שיעשו עם אחיהם מתנן להם ארץ הגלעד ואם לא יתאמנו יומר מלחמה ותאחו וכו' *נפרש דאי לא כתב בארץ כנען ה"א שאלם לא יעברו חלוצים בראש המלחמה ולא ישיעו כניסו הארץ אלא כשאר שבטים כלל וכלל לא יטלו מארץ כנען קמשמע לן דאף על פי כן יטלו וקשה דהיכי משק אדעתיה שלא יטלו כלל בארץ כנען כיון ששיעור כניסו כמו אחיהם ר"ל דסד"א כיון שהוקפה ארץ כנען לשאר שבטים שהרי מלחמה שעה שאלו בני גד ובני ראובן ארץ גלעד נעשו כמו שסלקו עמלק מתחלוק בארץ כנען וימלא שאלם לא יקיימו מנאם לא יהיה להם חלק זה קא משמע לן בארץ כנען לומר שיעור חלקם כשאר שבטים כאלו וכו'